

І.В. Сергієнко — президент Української федерації інформатики, яка прийнята до міжнародної організації CEPIS (функціонує при Європейському Союзі). Це дає право федерації видавати сертифікати про комп'ютерну грамотність фахівцям різних профілів для працевлаштування за кордоном.

Перу вченого належать понад 500 наукових праць, з них 21 монографія. Він підготував 17 докторів та 55 кандидатів наук.

Іван Васильович є головою Національного комітету України з інформатики, очолює наукові ради НАН України «Інтелектуальні інформаційні технології» та з проблеми «Кибернетика». Він головний редактор міжнародного наукового журналу «Кибернетика и системный анализ» та часопису «Комп'ютерна математика», член редколегій низки спеціалізованих періодичних видань. І.В. Сергієнко входить до багатьох міжнародних організацій, що координують діяльність у галузі інформатики в різних країнах світу.

За ініціативою вчених Університету Колорадо, Техаського А&М Університету, Уні-

верситету Флориди (США), з яким співпрацюють науковці Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України і особисто І.В. Сергієнко, у липні 2006 року відбулася міжнародна конференція з проблем оптимізації, присвячена ювілею Івана Васильовича, та спеціальний випуск часопису «Global Optimization».

Видатний внесок ювіляра у розвиток вітчизняної науки відзначений численними нагородами та преміями. І.В. Сергієнко — Заслужений діяч науки і техніки України, шість разів ставав лауреатом Державної премії СРСР, УРСР і України у галузі науки і техніки, премій Ради Міністрів СРСР. За наукові відкриття був удостоєний академічних премій імені В.М. Глушкова, С.О. Лебедева, В.С. Михалевича. Нагороджений орденами та почесними відзнаками Президента України, Президії Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.

Наукова громадськість, колеги й учні палко вітають Івана Васильовича з ювілеєм, зичать міцного здоров'я, нових злетів у науковому пошуку на благо нашої Вітчизни.

60-річчя члена-кореспондента НАН України С.П. ВАССЕРА

26 серпня виповнилося шістдесят років знаному вченому, відомому фахівцю в галузі флористики, систематики, біології, географії та еволюції спорових рослин і грибів члену-кореспонденту НАН України Соломонові Павловичу Вассеру.

С.П. Вассер народився 1946 р. в інтелегентній родині у старовинному Львові. Його батьки — Павло Соломонович і Софія Яківна — родом із сонячної Одеси, а в Західній Україні опинилися після Великої Вітчизняної війни: майора-фронтовика П.С. Вассера

направили сюди на роботу. Сім'я переїздить спочатку до Львова, де батько закінчує юридичний факультет Львівського університету, а потім — у мальовниче містечко Берегове на Закарпатті. Там проминули дитинство і юність майбутнього вченого. 1964 р. він вступив на біофак Ужгородського державного університету. Можливо, саме унікальна природа Закарпаття, її невичерпне багатство і розмаїття, краса і велич, відкритість і вразливість сформували характер Соломона Павловича — людини, закоханої у світ живої природи. Не

дивно, що він став мікологом: достатньо лише раз побувати у карпатському лісі восени, щоб зрозуміти — це справжнє царство грибів, де нескінченна різноманітність їх вишуканих форм і насичених кольорів викликає подив і захоплення.

Завдяки своїм природним здібностям, невичерпній енергії і рідкісній працьовитості С.П. Вассер швидко робить наукову кар'єру і стає одним із визнаних фахівців у галузі флористики і систематики, а також промислового культивування вищих грибів. Закінчивши аспірантуру Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного, він у 1973 р. достроково захищає кандидатську дисертацію з вищих базидіоміцетів степової зони України, а невдовзі, 1982-го, і докторську. Її тема — «Агарикові гриби Радянського Союзу». У 1985 р. Соломон Павлович стає завідувачем відділу альгології (згодом — спорових рослин) Інституту ботаніки. Саме на цій посаді наукові й організаторські здібності ювіляра стали каталізатором нового етапу в розвитку альгологічних досліджень. На той час відділ альгології був визнаним центром з вивчення водоростей, де працювали такі відомі вчені, як Н.П. Масюк, Н.В. Кондратьєва, Г.М. Паламар-Мордвинцева, З.І. Асаул-Ветрова, Н.А. Мошкова, Л.П. Приходькова. Тут створювали монографії з різних проблем альгології, готували випуски «Визначника водоростей УРСР» — багатотомного видання, започаткованого ще у 30-ті роки, а завершеного тільки на початку 90-х, чималою мірою завдяки зусиллям С.П. Вассера (він був редактором 7-го випуску). Соломон Павлович завжди приділяв особливу увагу науковим публікаціям. Він ініціює створення серії «Флора водоростей континентальних водоймищ України» і редагує перші її випуски, присвячені синьозеленим водоростям. Учений започаткував довідник «Водорості», який є настільною книгою радянських альгологів. Нарешті, під його керівництвом і за активної участі підготовлено фундаментальне тритомне ви-

дання «Diversity Algae Ukraine», де узагальнено відомості про понад 6 тис. видів водоростей, знайдених в Україні.

У середині 90-х Соломона Павловича запрошують на роботу за кордоном, до Інституту еволюції у м. Хайфі (Ізраїль). Тут з легкої руки вченого було започатковано плідну співпрацю науковців двох інститутів. Це значно поліпшило вивченість території Ізраїлю у ботанічному плані загалом й альгологічному зокрема. Результати цих досліджень були узагальнені у низці монографій і серії статей.

Особливо слід відзначити талант С.П. Вассера як організатора. Щойно прийшовши на роботу у відділ альгології, він одразу запропонував організувати всесоюзну конференцію, на якій розглядався б широкий спектр питань, пов'язаних із вивченням водоростей. У 1987 р. у Черкасах відбулася Перша Всесоюзна конференція «Актуальні проблеми сучасної альгології», де вперше в історії радянської науки зібралися всі провідні альгологи СРСР і де було закладено підвалини об'єднання і співпраці фахівців з дослідження водоростей.

Попри всі перешкоди, які довелося долати вітчизняній науці впродовж останнього десятиліття ХХ ст., у 1999 р. відділ під керівництвом Соломона Павловича проводить другу, тепер уже міжнародну, конференцію «Актуальні проблеми сучасної альгології». На неї з'їхалися колеги з колишніх радянських республік і далекого зарубіжжя, вона стала першою ластівкою відродження повноцінної наукової діяльності альгологів. Адже без живого обміну інформацією науковий поступ неможливий.

Завдяки винятковій цілеспрямованості і наполегливості С.П. Вассера 1991 року при Інституті ботаніки засновано унікальний часопис «Альгологія», присвячений водоростям. Незмінним головним редактором журналу донині залишається Соломон Павлович. Від 1999 р. у США виходить англomовна

версія найбільш значущих статей, опублікованих в «Альгології», — «International Journal on Algae».

Перу ювіляра належать понад 500 наукових праць, серед яких більше 40 книг. С.П. Вассер отримав 12 авторських свідоцтв (патентів) СРСР і США на винаходи.

Його енергії й організаторського хисту вистачає на все. Соломон Павлович очолює Міжнародний центр з біотехнології і біорізноманітності грибів і рослин Інституту еволюції (м. Хайфа), де готують нове покоління дослідників (нині там навчаються 17 аспірантів з різних країн світу, зокрема з України). С.П. Вассер є заступником директора Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН

України з питань зв'язків із зарубіжними науковими організаціями, науковим консультантом відділів фікології і ліхенології та бріології, головним редактором трьох часописів, членом редколегій таких провідних українських і міжнародних видань, як «Український ботанічний журнал», «Екологія і ноосферологія» (Україна), «Cryptogamic Botany» (Нідерланди), «Boletin de la Sociedad Micologica de Madrid» (Іспанія).

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Соломона Павловича з ювілеєм, зичать міцного здоров'я, наснаги у творчості, успіхів у всіх починаннях, довгих і щасливих років життя в оточенні родини, вірних друзів і вдячних учнів.

60-річчя члена-кореспондента НАН України Ф.Ф. СИЗОВА

31 серпня виповнилося шістьдесят років відомому українському вченому в галузі експериментальної фізики, фізики низьковимірних напівпровідникових систем та квантової електроніки члену-кореспонденту НАН України Федору Федоровичу Сизову.

Ф.Ф. Сизов народився у м. Запоріжжі. Здобув вищу освіту на фізико-математичному факультеті Київського педагогічного інституту.

Свій шлях до наукових вершин Федір Федорович почав у 1969 р. в аспірантурі академічного Інституту напівпровідників (нині — Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України). Тут він захистив кандидатську і докторську дисертації і від 1993-го очолює відділення фізико-технологічних проблем напівпровідникової інфрачервоної техніки.

Федір Федорович є провідним фахівцем у галузі фізики вузькощілинних напівпровідників. Він дослідив температурні залежності зонних параметрів, що визначають можливість практичного застосування цих матеріалів за допомогою магнетооптичних ефектів. Виконані ним експерименти допомогли встановити знаки аномально високих факторів спектроскопічного розщеплення у вузькощілинних напівпровідниках та показати нелінійний характер змін цих факторів, а також ефективних мас електронів і дірок із шириною забороненої зони. Було з'ясовано механізми розсіювання носіїв заряду у напівпровідниках групи IV–VI, у надгратках і квантових ямах на їх основі. Серед перших у світі їх визначила група дослідників під керівництвом Ф.Ф. Сизова. На високому рівні було організовано експерименти з лазерно-